

Svar på skriftligt spørgsmål om att inrätta en tjänst som ombud för personer med funktionsnedsättning

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 668/2021 rd undertecknat av riksdagsledamot Merja Mäkisalo-Ropponen / sd m.fl.:

Vilka åtgärder ämnar regeringen vidta för att inrätta en tjänst som ombud för personer med funktionsnedsättning så att vi kan på ett övergripande sätt främja tillgodoseendet av rättigheterna för personer med funktionsnedsättning och deras intressebevakning och

vilka åtgärder ämnar regeringen vidta för att utvidga diskrimineringsombudsmannens uppgifter att även omfatta övervakningen av ärenden gällande personer med funktionsnedsättning och inrätta en tjänst som ombud för personer med funktionsnedsättning vid diskrimineringsombudsmannens byrå samt säkerställa tillräckliga resurser för att sköta denna uppgift?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Grundlagen och FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning utgör grunden för Finlands politik gällande personer med funktionsnedsättning. När man överväger att inrätta en ombudsman för personer med funktionsnedsättning är det bra att beakta att man i Finland i samband med ratificeringen av konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning har inrättat nationella strukturer som har till uppgift att verkställa och följa upp konventionen. Redan nu övervakar och främjar flera myndigheter tillgodoseendet av rättigheterna för personer med funktionsnedsättning. De uppgifter som föreslås för ombudsmannen för personer med funktionsnedsättning i olika sammanhang överlappar till många delar de nuvarande aktörernas uppgifter.

För genomförande av konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning fungerar utrikesministeriet (UM) och social- och hälsovårdsministeriet (SHM) som nationella kontaktpunkter. I anslutning till SHM har det inrättats ett nationellt samordningssystem, Delegationen för rättigheter för personer med funktionsnedsättning VANE. Delegationen har till uppgift att underlätta det nationella genomförandet av konventionen inom statsförvaltningen och att för sina mandatperioder utarbeta ett nationellt handlingsprogram gällande konventionen om rättigheter

för personer med funktionsnedsättning. Finlands nationella människorättsinstitution (Människorättscentret, Människorättsdelegationen och riksdagens justitieombudsman tillsammans) har gemensamt anvisats en lagstadgad uppgift att främja, skydda och följa upp genomförandet av konventionen.

Diskrimineringsombudsmannen är en självständig och oberoende myndighet som främjar likabehandling och ingriper i diskriminering som förbjuds i diskrimineringslagen, bland annat sådan som sker på grund av funktionsnedsättning. Diskrimineringsombudsmannen verkar redan nu aktivt i ärenden som gäller rättigheter för personer med funktionsnedsättning och lyfter fram frågor och missförhållanden som gäller rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Funktionsnedsättning är en av de vanligaste diskrimineringsgrunderna i de fall där man kontaktar diskrimineringsombudsmannen.

Funktionshindersorganisationerna spelar en viktig roll i främjandet av rättigheterna för personer med funktionsnedsättning och i deras intressebevakning. Social- och hälsovårdsorganisationernas understödscentral (STEA) stöder många funktionshindersorganisationers verksamhet ekonomiskt.

Tillsynsmyndigheterna, det vill säga regionförvaltningsverken och Valvira, styr och övervakar produktionen av social- och hälsovårdstjänster. Tillsynen omfattar övervakning av tillgodoseendet av de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna, och tillsynsmyndigheterna har också genom sin inspektionsverksamhet och sina befogenheter effektiva förutsättningar att ingripa i konkreta missförhållanden inom ramen för sina resurser. Social- och hälsovårdsministeriet bereder för närvarande en lag om tillsynen över social- och hälsovården. Propositionen gäller såväl offentliga serviceanordnare och serviceproducenter som privata serviceproducenter. I lagberedningen inkluderas också närmare bestämmelser om egenkontroll för den som ordnar servicen och serviceproducenter och uppföljningen av dessa.

Helsingfors 21.12.2021

Justitieminister Anna-Maja Henriksson